

УДК: 005.5:005.7:334.72(477)

**БАГАТОКРИТЕРІАЛЬНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ЯК СПОСІБ
ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (НА
ПРИКЛАДІ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ
КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ)**

*Олійник О.В. МАм-51, магістр
Полтавський університет економіки і торгівлі
О.В. Бондар-Підгурська к.е.н., доцент
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський Університет економіки і торгівлі»*

З метою підвищення ефективності організації самостійної роботи студентів запропоновано використання такого її способу як багатокритеріальна диференціація, що реалізується у табличному наочному вигляді та дозволяє полегшити процеси моделювання об'єкту дослідження. Апробацію багатокритеріальної диференціації проведено в рамках вивчення навчальної дисципліни «Ділове адміністрування (Корпоративне управління)», на прикладі формування національної моделі корпоративного управління.

Нині корпоративне управління являє собою систему відносин, яка визначає правила та процедури прийняття рішень щодо функціонування господарського товариства, здійснення контролю за діяльністю, а також розподіл прав і обов'язків між органами товариства та його учасниками стосовно управління товариством. Вдало налагоджена система корпоративних відносин підвищує ефективність діяльності організації [1]. З огляду на найбільш розповсюджені моделі корпоративного управління, а саме японська, англо-американська і німецька за допомогою багатокритеріальної диференціації сформуємо національну модель корпоративного управління (табл. 1).

**Приклад сформованої моделі корпоративного управління в
Україні за допомогою методу багатокритеріальної диференціації**

Критерії	Національна модель
Країна поширення	Україна
Характеристика	Система законодавчого регулювання корпоративного управління знаходиться на низькому рівні.
Учасники реалізації	Уряд, банки, мажоритарні акціонери
Структура володіння акціями	Скорочена кількість дрібних акціонерів фізичних осіб
Моніторинг діяльності	Моніторинг діяльності є урядовим
Фінансування	Фінансування здійснюють банки
Склад ради директорів	Наглядова Рада, Правління
Законодавча база	Кодекси, міжнародні норми та принципи корпоративного управління, законодавчі документи
Вимоги до розкриття інформації	Акціонери та члени Наглядової Ради позбавленні достовірної інформації
Дії, що вимагають схвалення акціонерів	Виплати дивідендів, розподіл доходу, ратифікація рішень Правління та Спостережної Ради
Взаємини між учасниками	Недостатньо розроблена система заочного голосування. Інтереси міноритарних акціонерів не беруться до уваги. Акціонери можуть за дорученням здійснювати своє право голосу

Джерело: побудовано, систематизовано та обґрунтовано авторами на основі опрацювання джерел [1–7].

Проаналізувавши основні особливості національної моделі корпоративного управління, стає очевидним, що вона має загальні риси англо-американської (загальні збори, важлива роль головного керівника, трирівневе управління товариством, розпорошеність акціонерного капіталу, спостережна рада, правління), японської (основними ключовими учасниками якої є банки та фінансово-промислові групи, управління здійснюється афілійованими особами, держава – діючий акціонер, відсутність серйозного впливу індивідуальних інвесторів на справи корпорації, незалежне регулювання ринку державними органами є неефективним,) та німецької (незначний розвиток фондового ринку) моделей.

Разом із тим, нинішня українська система корпоративного управління знаходиться все ще в стадії еволюційного становлення. Серед найбільш привабливих для іноземних та вітчизняних інвесторів є наступні характеристики корпоративної форми бізнесу в Україні: обмежена відповідальність індивідуальних інвесторів, самостійність корпорації як юридичної особи, централізоване управління, можливість передавання іншим особам акцій, які належать індивідуальним інвесторам. Недоліками, що потребують усунення, є: 1) інформаційна закритість; 2) замовлене правозастосування у вирішенні корпоративних конфліктів з використанням так званого адміністративного ресурсу; 4) фінансова звітність, що не відповідає міжнародним стандартам; 5) низька ефективність моніторингу за діяльністю вищого менеджменту; 6) слабкий менеджмент відносно світового рівня; 7) недостатня ефективність і професіоналізм роботи ради директорів, незначна; 8) кількість в його складі незалежних директорів.

Застосування способу багатокритеріальної диференціації дозволило виокремити особливості національної моделі корпоративного управління, а саме: орієнтована на захисну реструктуризацію, знаходиться на стадії еволюційного становлення, а найбільш привабливими для іноземних та вітчизняних інвесторів є чотири характеристики корпоративної форми бізнесу в Україні: централізоване управління, самостійність корпорації як юридичної особи, можливість передачі іншим особам акцій, які належать індивідуальним інвесторам, обмежена відповідальність індивідуальних інвесторів, централізоване управління [2]. Тому для її покращення необхідно систематизувати корпоративні реалії, унеможливити зловживання у системі корпоративного управління та знаходити реальні шляхи вдосконалення корпоративного управління.

Отже, застосування багатокритеріальної диференціації як способу самостійної роботи студентів підвищить ефективність її організації та дозволить комплексно, системно та науково-обґрунтовано розв'язувати проблеми формування та моделювання об'єктів дослідження у будь-якій дисципліні.

Література

1. Євтушевський В. А. Основи корпоративного управління / В. А. Євтушевський. – К. : Знання-Прес, 2002. – 279 с.
2. Сохацька О. Формування нової парадигми корпоративного управління в глобальному середовищі / О. Сохацька. – Вісник ТДМУ. -№ 3. – 2010. – С.24 – 29.
3. Бондар-Підгурська О. В. Ділове адміністрування (Корпоративне управління) / О. В. Бондар-Підгурська, А. О. Глебова. – Київ : ТОВ «Видавництво Ліра-К», 2015. – 476 с.
4. Ситуаційний менеджмент : [навчальний посіб.] / 2-е видання, перероблене та доповнене. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
5. Царенко О. М. Корпоративне управління і фондовий ринок : [підруч .] / О. М. Царенко, Н. О. Бей. – Суми : «Університетська книга», 2005. - 333 с.
6. Румянцев С. А. Українська модель корпоративного управління : становлення і розвиток [Текст] / С. А. Румянцев – К. : Т-во «Знання», КОО, 2003. – 149с.
7. Холод В. В. Корпоративне управління в Україні: характерні риси [Електронний ресурс] / В. В. Холод. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/5_PNW_2010/Economics/59279.doc.htm.